

TEMA

Veileder for vertsnasjonstøtte i Norge (Host Nation Support)

Generisk veileder for sektorene

Direktoratet for
samfunnsikkerhet
og beredskap

Utgitt av: Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) 2014

ISBN: 978-82-7768-338-6

Foto: Colourbox

Grafisk produksjon: Erik Tanche Nilssen AS, Skien

	Forord	5
	Introduksjon	6
01	Fase 0. Vertsnasjonstøtte	7
02	Fase 1. Anmodning	11
03	Fase 2. Mottak	13
04	Fase 3. Understøttelse	15
05	Fase 4. Avslutning	19
	Vedlegg	21

FORORD

Like viktig som at nødhjelp blir sendt ut i en krisesituasjon, er det at det finnes et godt mottaksapparat til å ta i mot hjelpen når den kommer frem. Flere store, alvorlige hendelser, slik som Fukushima-ulykken i 2011, Deepwater Horizon-ulykken i 2010, og orkanen Katrina i 2005, har vist hvordan land som vanligvis ikke mottar internasjonal bistand ofte har vanskelig for å organisere et effektivt mottak når katastrofen inntreffer.

”Det er sannsynlig at noe usannsynlig vil skje.”
(Aristoteles 384–322 f.Kr.).

Som Aristoteles påpekte er det sannsynlig at det usannsynlige skjer, og derfor er det viktig å forberede seg på ulike typer hendelser. Dette gjelder også de hendelsene som er av en slik art eller størrelse at det blir nødvendig å anmode om bistand fra utlandet.

Viktigheten av et effektivt mottaksapparat har lenge vært et tema i de store internasjonale hjelpeorganisasjonene, og i de senere år har både Det internasjonale forbundet av Røde Kors- og Røde Halvmåne-foreninger (IFRC) og Den europeiske union (EU) utviklet retningslinjer for mottak av internasjonal bistand. Norge har vært involvert i arbeidet med å utvikle EUs retningslinjer for vertsnasjonstøtte og har jobbet aktivt for at Norge skal kunne dra nytte av det arbeidet som har pågått i Røde Kors og EU.

Som tittelen henviser til, er denne veilederen generisk. Det vil si at alle norske sektorer skal kunne bruke den som et støttedokument i arbeidet med å utarbeide eget planverk for kriseberedskap og mottak av krisehjelp. Etttersom vi

aldri kan forutse hva den neste katastrofen vil bli, hvor den vil ramme eller hvem den vil involvere, er det avgjørende at norske sektorer planlegger for mottak av bistand i egen sektor. De fire prinsippene om nærhet, likhet, ansvar og samvirke som legger grunnlaget for norsk kriseberedskap vil også gjelde i en situasjon hvor mottak av assistanse fra utlandet blir aktuelt. Det er derfor viktig at hver sektor har tenkt igjennom hvilken type bistand det kan bli aktuelt å anmode om i en krisesituasjon. Det er i tillegg viktig at hver sektor vet hvordan bistand kan anmodes, er forberedt på å motta bistanden og kan håndtere den på en effektiv og forsvarlig måte. Hvilken type bistand det kan bli aktuelt å anmode om, må hver sektor lage en oversikt over basert på egne scenarioer og ROS-analyser. For de tre andre forholdene skal denne veilederen være rettleidende. DSB ønsker å bidra til å skape et så robust sektor-Norge som mulig, hvor målet er at når det usannsynlige skjer, skal vi være forberedt på det. Vi håper at den generiske veilederen både oppmuntrer til og muliggjør forberedelser som hjelper oss å nå denne målsettingen.

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap
Desember 2013

Jon A. Lea
Direktør

INTRODUKSJON

Justis- og beredskapsdepartementet (JD) har gitt Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) oppgaven med å utforme et nasjonalt rammeverk for mottak av internasjonal bistand ved kriser og katastrofer i Norge, såkalt vertsnasjonstøtte.

Vertsnasjonstøtte forstås som det apparatet i sivil sektor som sikrer et godt og effektivt mottak av bistand til Norge i form av utstyr eller personell fra utlandet, i en situasjon hvor ansvarlig myndighet ikke har de nødvendige ressurser tilgjengelig for å håndtere en større hendelse og derfor anmoder om disse fra andre land¹.

Norge forpliktet seg til en gjennomgang av nasjonalt regelverk på den 30. internasjonale Røde Kors og Røde Kors Halvmånekonferansen i 2010. Siden den gang har et omfattende arbeid med vertsnasjonstøtte i Norge funnet sted. Arbeidet har inkludert en gjennomgang av norsk regelverk med relevans for vertsnasjonstøtte, en kartlegging av eksisterende internasjonalt ramme- og avtaleverk, etablering av vertsnasjonstøtte i norsk forvaltning samt involvering av relevante sektorer i arbeidet med å utvikle et nasjonalt rammeverk. DSB ble i samarbeid med sektorene enige om at det var mest hensiktsmessig å utforme en veileder for vertsnasjonstøtte til støtte for sektorene i egen planlegging. Veilederen for vertsnasjonstøtte har tre hovedmålsettinger. For det første skal den informere om vertsnasjonstøtte og eksisterende internasjonale samordningsmekanismer og kontaktpunkt for bistand til og fra Norge. For det andre skal den bygge videre på det arbeidet som er blitt gjort med å gjennomgå nasjonalt regelverk og legge til rette for mottak og utsendelse av bistand i kriser. For det tredje skal den sammen med sektorenes egne beredskapsplaner gjøre

mottak av assistanse fra utlandet så smidig og effektivt som mulig, slik at innkommende ressurser i en krisesituasjon så raskt som mulig kan settes inn i operativ tjeneste som en del av den nasjonale krisehåndteringen.

Som følge av de fire prinsippene for sivil krisehåndtering må hver sektor planlegge for å kunne håndtere hendelser der Norge anmoder om bistand. For å oppnå sivil krisehåndtering i tråd med våre overordnede prinsipper, er det behov for gode og helhetlige beredskapsforberedelser innenfor alle sektorer. DSB skal være en pådriver, samordner og koordinator overfor andre sektormyndigheter i dette arbeidet. Veilederen er utarbeidet på grunnlag av møter med sektorene og eksisterende avtaleverk², og skal understøtte hver myndighet eller etat med å utforme eget planverk for mottak av bistand. Veilederen skal være et levende dokument og vil bli oppdatert jevnlig i samarbeid med sektorene.

Intensjonen bak veilederen er at den skal være informativ både før, under og etter en krisesituasjon. Den skal kunne fungere som et operativt dokument, og den er derfor inndelt som følger. Først blir det kort redegjort for hva vertsnasjonstøtte er. Deretter følger en oversikt over de fire fasene av mottak av hjelp fra utlandet: anmodning, mottak, understøttelse og avslutning – samt ansvarsforhold innenfor disse. Til slutt følger et annekset som inneholder: a) et tiltakskort for vertsnasjonstøtte, b) en oversikt over Siviltforsvarets ressurser, c) en oversikt over sektorene som har vært med å utarbeide veilederen, og d) en oversikt over eksisterende avtaleverk med relevans for vertsnasjonstøtte. Det er ønskelig at veilederen for vertsnasjonstøtte inkluderes i hver sektors beredskapsarbeid og rutiner.

¹ Definisjonen av vertsnasjonstøtte er basert på EUs retningslinjer for Host Nation Support (2012).

² Se oversikt i vedlegg C og D.

KAPITTEL

01

Fase 0.
Vertsnasjonstøtte

VEILEDER FOR VERTSNASJONSTØTTE I NORGE (HOST NATION SUPPORT)

Konseptet Host Nation Support (HNS) i sivil forstand har i de senere år blitt utviklet av internasjonale organisasjoner som Det internasjonale forbundet av Røde Kors- og Røde Halvmåneforeninger (IFRC), FNs Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA) og Den europeiske union (EU). Disse har utviklet retningslinjer for mottak av bistand i form av personell eller materiell i en krisesituasjon innenfor sine arbeidsområder. Denne veilederen er utformet i tråd med internasjonale retningslinjer for Host Nation Support. På norsk kaller vi Host Nation Support ”vertsnasjonstøtte” og vi forstår begrepet som støtte til å sikre et godt og effektivt mottak av bistand til Norge i en krisesituasjon.

Vertsnasjonstøtte vil ha ulik betydning i ulike hendelser. I en storstilt søk- og redningsaksjon for eksempel, vil vertsnasjonstøtte være et konkret sett med ressurser som er organisert på en spesifikk måte. På forvaltningsnivå betyr vertsnasjonstøtte at hver sektor har tenkt igjennom hva det innebærer å anmode om bistand og hvordan egen sektor kan forenkle mottak av bistand. Forenkling kan gjøres ved å fjerne administrative eller legale hindringer samt ved å ha avklarte ansvarsforhold og kommunikasjonslinjer for krisesituasjoner. Dette avsnittet vil derfor beskrive sentral krisehåndtering, ansvarsforhold og ulike ordninger for å anmode om bistand.

De fire hovedprinsippene for krisehåndtering gjelder også ved hendelser der det oppstår behov for å be om bistand fra utlandet. Ansvarsprinsippet innebærer at den organisasjon som har ansvar for et fagområde i en normalsituasjon, også har ansvaret for nødvendige beredskapsforberedelser og for å håndtere ekstraordinære hendelser på området. Likehetsprinsippet slår fast at den organisasjon man opererer med under kriser, i utgangspunktet skal være mest mulig lik den organisasjon man har til daglig. Nærhetsprinsippet innebærer at kriser organisatorisk skal håndteres på lavest mulig nivå. Det fjerde prinsippet, samvirkeprinsippet, fastsetter at myndigheter, virksomheter og etater har et selvstendig ansvar for å sikre et best mulig samvirke med relevante aktører og virksomheter i arbeidet med forebygging, beredskap og krisehåndtering.³ Håndtering av sikkerhetspolitiske kriser er unntatt fra nærhetsprinsippet. Ved atomulykker eller akutt forurensning har henholdsvis Statens strålevern⁴ og Kystverket⁵ et særskilt ansvar.

Den norske krisehåndteringsstrukturen er basert på disse fire prinsippene samt at den enkelte statsråd

er konstitusjonelt og parlamentarisk ansvarlig for det saksområde vedkommende er satt til å styre. Ettersom alvorlige krisesituasjoner ofte berører flere sektorer og flere statsråders ansvarsområder, i tillegg til at tidsmomentet kan være kritisk, er det etablert en egen administrativ struktur som skal bidra til et godt samvirke og en koordinert håndtering av kriser på strategisk nivå⁶. Strukturen for sentral krisehåndtering består av tre hovedelementer for å understøtte statsrådenes og regjeringens overordnede ansvar for at krisesituasjoner håndteres på en god måte: Utpeking av et lederdepartement, krisekoordinering gjennom Kriserådet samt støttefunksjonen Krisestøtteenheten (KSE). Ved kriser må departementene innhente situasjonsrapporter fra egne operative virksomheter, påse at operative aktører har nødvendige fullmakter samt vurdere behov for internasjonal bistand til egen sektor.

Flere direktorater og etater forvalter nasjonale kontaktpunkt eller avtaler for håndtering av spesielle hendelser. For eksempel har Statens strålevern, Kystverket og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) døgnbemannede kontakttelener for varsling av hendelser. Mange har også egne kanaler for å anmode om bistand fra utlandet. Et eksempel er Helsedirektoratet som forvalter Nordisk helseberedskapsavtale. Hver sektor forvalter egne beredskapsrutiner og er involvert i internasjonalt arbeid på sitt fagområde. Ved ekstraordinære hendelser hvor det blir aktuelt for den ansvarlige sektor å anmode om bistand fra utlandet vil to faktorer være avgjørende: at ansvarlig myndighet har tilstrekkelig *kjennskap* til hva en anmodning innebærer og at *samvirke* med andre relevante sektormyndigheter fungerer godt. Det er opp til hver enkelt sektor å vurdere hvilken type bistand det kan bli aktuelt å anmode om og gjennom hvilke kanaler det vil være hensiktsmessig å sende anmodningen. Videre vil det være anmodende myndighets ansvar å forvalte den anmodede ressurs på en effektiv og forsvarlig måte i samvirke med andre sektormyndigheter og etater. DSB kan fungere som en støttespiller for sektorene i anmodningsprosessen til internasjonale organisasjoner.

Et alternativ er å anmode om bistand gjennom EUs samordningsmekanisme for sivil beredskap og krisehåndtering⁷. Samordningsmekanismen er medlemslandenes hovedverktøy for sivil beredskapsinnsats og legger til rette for bistand mellom medlemslandene og EØS-landene, og til tredjeland (land utenfor EU). Mekanismen er ment å supplere

³ Meld. St. nr. 29 (2011–2012) Samfunnsikkerhet

⁴ Kgl.res. 2006 Atomberedskap – sentral og regional krisehåndtering

⁵ Delegering av ansvar og myndighet til Kystdirektoratet – <http://lovdata.no/dokument/DEL/forskrift/2002-12-20-1912>

⁶ St.meld. nr. 37 (2004–2005) Flodbølgekatastrofen i Sør-Asia og sentral krisehåndtering

⁷ Les mer om EUs samordningsmekanisme på: www.dsb.no/en/Ansvarsomrader/Internasjonal/EU1/EUs-samordningsmekanisme/

og støtte den nasjonale beredskap i forbindelse med naturhendelser eller menneskeskapte katastrofer, som terrorhandlinger, teknologiske ulykker, strålingsulykker eller miljøulykker, herunder akutt havforurensning. Samordningsmekanismen omfatter temaområdene Civil Protection og Marine Pollution, og deler av mekanismen blir administrert fra EUs Emergency Response Coordination Centre (ERCC) i Brussel. Ved en alvorlig ulykke eller katastrofe i Norge som omhandler sivilbeskyttelse, vil DSB kunne sende anmodning om hjelp fra utlandet via ERCC, som igjen vil kontakte andre lands kontaktpunkter. Ved situasjoner med stor akutt oljeforurensning (Marine Pollution) vil Kystverket kunne anmode ERCC om bistand. I forbindelse med skogbrannen i Froland i 2008, ble franske brannslukningshelikoptre satt i beredskap etter anmodning fra Norge gjennom mekanismen. Norge har også ved flere anledninger tilbudt andre land å bidra med materiell og/eller personell ved større hendelser i utlandet. For å bistå medlemslandene med å ta imot bistand har EU utarbeidet EUs Host

Nation Support retningslinjer (2012)⁸, med informasjon, sjekklister, maler og begrepsforklaringer. Et annet alternativ er å anmode om bistand gjennom Norges kanaler for sivilt beredskapsarbeid i NATO og FN. NATOs senter for katastrofehandtering, Euro-Atlantic Disaster Response Coordination Centre (EADRCC), har ved flere anledninger spilt en viktig rolle, blant annet ved koordineringen av NATO og medlemsland sin bistand til Pakistan etter jordskjelvet i 2005. I FN er Norge involvert i FNs beredskapsteam UNDAC (United Nation Disaster Assessment and Coordination). Teamene består av personell med erfaring og kompetanse innenfor katastrofehandtering, som kan reise ut på kort varsel. Ved større hendelser bistår UNDAC FN og lokale myndigheter i det katastroferammede landet med å fastslå behovet for bistand samt koordinering av innkommende hjelpeinnsats⁹.

⁸ Se EU Host Nation Support Guidelines i vedlegg D.

⁹ Se UNDAC Handbook i vedlegg D.

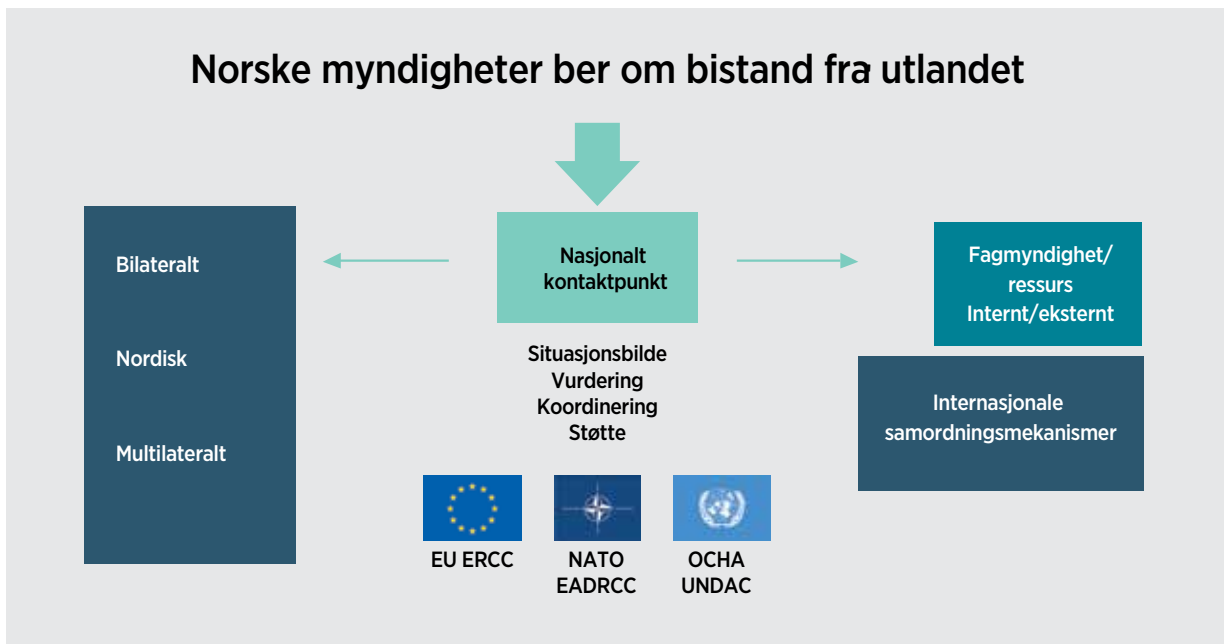
VEILEDER FOR VERTSNASJONSTØTTE I NORGE (HOST NATION SUPPORT)

I tillegg til deltakelse i internasjonale organisasjoner, har Norge inngått flere avtaler om samarbeid og bistand med de nordiske landene. Den 5. april 2011 samlet Norge, Sverige, Danmark, Finland og Island seg rundt en nordisk solidaritetserklæring. Erklæringen slår fast at det er naturlig for de nordiske landene å samarbeide i en solidarisk ånd for å møte utfordringene på det utenriks- og sikkerhetspolitiske området. Dette gjelder særlig i møte med potensielle risikoer, herunder menneskeskapte katastrofer, digitale angrep og terrorangrep. Erklæringen slår fast at dersom et

av de nordiske landene blir rammet, vil de andre landene, dersom de blir forespurt, bistå med relevante midler.

I enhver hendelse hvor det oppstår behov for å be om assistanse fra utlandet, kan fire faser identifiseres:

1) Anmodning, 2) Mottak, 3) Understøttelse, 4) Avslutning. De neste avsnittene beskriver roller, plikter og ansvarsforhold innen hver av disse fasene.

FIGUR 1. Illustrasjon på framgangsmåte for hvordan norske myndigheter kan be om bistand fra utlandet.

KAPITTEL

02

Fase 1.
Anmodning

VEILEDER FOR VERTSNASJONSTØTTE I NORGE (HOST NATION SUPPORT)

Det første som må skje ved behov for bistand fra utlandet er at ansvarlig myndighet i Norge foretar en formell anmodning. I de fleste tilfeller vil en slik anmodning følge et fast oppsett, og rettes via faste kanaler som er etablert hos en norsk fagmyndighet. I noen tilfeller kan dette være regulert i en bilateral eller multilateral avtale, som respektive myndighet har inngått. Slike avtaler kan være mer eller mindre kjent, men i noen tilfeller er disse avtalene godt kjent hos fagmyndigheten og kanskje operasjonalisert med et fast kontaktpunkt til utenlandske myndigheter.

DSB har etablert et slikt nasjonalt kontaktpunkt¹⁰ for anmodning av bistand til og fra utlandet som kan bistå fagmyndighetene. DSB sitt nasjonale kontaktpunkt betjenes 24/7, og har etablert faste kommunikasjonsforbindelser og prosedyrer med NATO, EU og FN. DSB kan gjennom den nasjonale kontaktpunktfunksjonen rette anmodninger om bistand til utlandet når som helst, ikke bare via de nevnte organisasjoner, men også direkte til samarbeidende myndigheter i Europa og USA. DSB kan også være behjelpelig med å rette en anmodning om bistand til utlandet for andre fagmyndigheter dersom dette kan være hensiktsmessig. Det er likevel slik at det er ansvarlig etat/departement som anmoder om bistand i henhold til sektoransvaret. I de tilfellene hvor en sektormyndighet/fagmyndighet selv ikke har etablert slike ordninger, kan det være hensiktsmessig å ha et samarbeid med en annen myndighet som har etablert en kontaktpunktfunksjon. I så fall vil det også være hensiktsmessig å inkludere dette i eget planverk. Anmodning om hjelp fra utlandet må være forankret hos ansvarlig myndighet for krisehåndteringen og anmodningen bør normalt gå via en forhånds etablert kanal/kontaktpunkt for slike henvendelser. I mange tilfeller vil en slik anmodning om bistand fra utlandet måtte godkjennes hos politisk ledelse. Utenriksdepartementet har generelt et overordnet ansvar for å bringe frem anmodninger om bistand til Norge, gjerne via sine utenriksstasjoner.

Det kan i alle tilfeller være formålstjenelig for de fleste myndigheter å ha gjort noen praktiske forberedelser for en slik anmodning om bistand. Et utkast med et fast oppsett og faste punkter kan være et godt utgangspunkt og et slikt utkast må gjerne følge med som vedlegg i sektorens eget planverk. Ulike behov krever ulik grad av spesialisert informasjon i en anmodning. Vurder nøye hva slags type assistanse/ressurser det er mest sannsynlig å be om fra utlandet ved en krise som kan ramme din sektor. DSB kan konsulteres med tanke på hvilke ressurser som kan oppdrives i utlandet. Den enkelte fagmyndigheter i Norge har likevel de beste forutsetninger for å planlegge dette godt. Generelt så ønsker mottakerland av en anmodning en så detaljert beskrivelse av behovene som mulig. En nærmere spesifisert liste over mulige momenter til en anmodning finnes i EUs Host Nation Support retningslinjer.

I visse situasjoner vil også Hovedredningssentralen (HRS) være en kanal for å be om slik bistand fra utlandet. Ved hendelser der det er akutt fare for menneskeliv (dvs. redningstjeneste) kan HRS eller lokal redningssentral (LRS) ved behov be om bistand direkte fra andre lands redningssentraler i henhold til gjeldende avtaler og prinsipper. Ansvar for redningstjeneste skal fortsatt ligge til HRS/LRS. Imidlertid kan det inntreffe hendelser som har mer preg av en stor krise/katastrofe og som strekker seg utover det akutte, og som kan komme som en forlengelse av en redningsoperasjon. Da vil vertsnasjonstøtte kunne være aktuelt for å ivareta den internasjonale bistanden og det vil også kunne være aktuelt å trekke inn andre enn de tradisjonelle aktørene innen redningstjenesten. Det samme vil være gjeldende innenfor en sektor som f. eks. oljevernberedskap hvor ansvaret tilligger Samferdselsdepartementet/Kystverket. Anmodning om bistand fra utlandet vil gå gjennom de etablerte kanaler denne sektoren har ansvaret for.

¹⁰ DSBs kontaktpunkt for bistand fra utlandet: INT@dsb.no eller telefon 975 11 658 (Internasjonal vakt 24/7).

KAPITTEL

03

Fase 2.
Mottak

VEILEDER FOR VERTSNASJONSTØTTE I NORGE (HOST NATION SUPPORT)

Når anmodningen om bistand fra utlandet er sendt, bør det vurderes om mottaket av denne bistanden vil kreve ekstra ressurser på norsk side. Dersom det er behov for understøttelse i forbindelse med mottak av bistand, rettes anmodning om vertsnasjonstøtte til sivilforsvarsdistriktet, som har en døgnkontinuerlig vaktordning. DSB eller Hovedredningsentralen (HRS) vil i praksis være rette myndighet til å rekvirere HNS bistand fra Sivilforsvaret.

All krisehjelp fra utlandet som Norge ber om – det være seg personell, materiell eller andre typer ressurser – omfattes av unntaksbestemmelser (visumfritak, karantenelettelser, tollbestemmelser) fra gjeldende lovverk slik at krisehjelpen blir effektiv. Grensepasseringer/tollsted skal etterstrebe en rask og smidig ekspedisjon av all krisehjelp som skal inn i Norge. Særskilte unntaksbestemmelser gjelder for innførsel av redningshunder, medisiner, våpen, teknisk utstyr og visse andre objekter. Det enkelte tollsted har oversikt over – og forvalter dette regelverket. Ved mottak av hjelp via sjø eller luft, vil de samme unntaksbestemmelsene (anløps- og landingstillatelser) gjelde. Til tross for at nødhjelpsutstyr i slike tilfeller vil kunne fritas for toll og avgifter vil varene måtte ekspederes ved innførsel. Dette vil kunne utgjøre en forsinkende faktor og krever samtidig innpassering over betjent tollsted mellom kl. 08.00–15.30. God dialog med det enkelte tollsted er derfor påkrevet for å gjøre innførselen så smidig som mulig.

Det aktuelle grensepasseringssted skal i forkant ha mottatt varsel fra sektormyndighet eller DSB om hva slags type bistand som er på vei, samt estimert tidspunkt for ankomst. Dersom bistanden har vært innom transitland på vei til Norge, kan dette ha betydning for mottaket på norsk grense. Slike forhold kan være krevende og krever god dialog mellom anmodende myndighet, DSB og Tollvesenet. Der det er behov for politiledsagelse¹¹ må politiet kontaktes for å sikre at transporten kommer trygt frem. I et slikt tilfelle vil Vegtrafikksentralen være sentral som videreformidler. En slik rutine er avklart med Vegtrafikksentralen og Politidirektoratet. Dersom det er behov for generell ledsagelse kan Sivilforsvaret bistå med dette. Her kan også Forsvaret bistå ved behov. DSB kan ved behov ivareta nødvendig kommunikasjon mellom Forsvaret og aktuell myndighet. Det er viktig at hver sektor har planlagt for hvilke hensyn som vil kunne være av betydning for innførsel av bistand relevant for sektorens egne scenarioer. Deretter bør sektoren sette seg inn i eksisterende regelverk som kan føre til hindringer i en krisesituasjon samt vurdere mulige løsninger i eget planverk.

¹¹ Se "Særskilte regler for bruk av kjøretøy" i vedlegg B.

KAPITTEL

04

Fase 3.
Understøttelse

Flere sektorer har veletablerte *sektorspesifikke* kanaler for å be om assistanse fra utlandet, og vil kunne være rene rekvirenter av vertsnasjonstøtte via DSB uten at selve anmodningen om krisehjelp går fra DSB. Kontaktpunktet til DSB bør likevel varsles om alle utenlandske bistandsanmodninger ved en krise.

Avhengig av hvilken situasjon og hvilken type bistand som er anmodet, bør mottaks- og understøttelsesapparatet vurderes. Uansett om bistanden som anmodes er satellittfoto eller redningspersonell og tunge kjøretøy, er det viktig at støtteapparatet er tilpasset bistanden og at nødvendige forhåndsregler er tatt for å unngå unødvendige hindringer eller forsinkelser i mottaket eller i iverksettelsen. I en reell situasjon vil det være begrenset tid til å utføre slike oppgaver, og det anbefales derfor at hver sektor planlegger for scenarier hvor det kan oppstå hindringer med å nyttegjøre seg den anmodede ressurs, og gjør seg kjent med hvordan slike hindringer kan omgås.

Dersom det er snakk om å ta i mot flere grupper utenlandsk innsatspersonell anbefales det å opprette et mottakssenter samt å utnevne en koordineringsfunksjon og/eller kontaktperson mellom rekvirerende myndighet og innkommende personell. I forbindelse med mottak av utenlandsk personell i øvelser, har DSB benyttet seg av funksjoner som er vanlige i internasjonale krisehåndteringsoppdrag. To nyttige HNS-funksjoner er å opprette et mottaks- og avreisecenter (RDC) som håndterer logistikk og registrering av innkommende personell, og å sette inn en HNS liaison som fungerer som bindeledd mellom norske myndigheter og innkommende personell. Hvordan disse funksjonene kan organiseres og operasjonaliseres blir forklart i nærmere detalj i de neste to avsnittene.

Sivilforsvarets rolle ved en hendelse som krever assistanse utenfra

Sivilforsvaret er utpekt som den primære aktøren som skal bistå utenlandske ressurser som kommer til Norge. Dette er gjort fordi Sivilforsvaret har tverretatlig forsterkning som sin primær oppgave nasjonalt og vil være den ressursen norske myndigheter og sektorer raskt kan påkalle ved behov for hjelp til å motta ressurser utenfra under en krise. Sivilforsvarets kan med sin distriktsinndeling tilby en landsdekkende ressurs for mobil og fleksibel støtte.

Når situasjonen tilsier at det vil være behov for bistand kan distriktssjef i Sivilforsvaret iverksette aktivering av ressurser, uavhengig av hvorvidt det kommer en formell bistandsanmodning. Bistand fra Sivilforsvaret skal øke ytenevnen til nød- og beredskapsstatene ved uønskede hendelser, som representerer et skadeomfang utover det disse etatene er dimensjonert for å håndtere.

I et HNS-perspektiv vil det være ved å påta seg administrative og logistikkmessige oppgaver som understøtter de utenlandske ressursene på en slik måte at de kan konsentrere seg ene og alene om oppdraget. Sivilforsvaret kan blant annet bidra med logistikkstøtte, sambandstjenester og kommunikasjonsstøtte, forlegning og forpleining¹². Omfang og varighet av innsats vurderes av bistandsanmoder i samarbeid med distriktssjef. Dersom det skal opprettes et mottakssenter for utenlandsk innsatspersonellet gjøres dette av Sivilforsvaret eller eventuell annen hjelpeorganisasjon på stedet. Det er anbefalt at RDC følger prinsippene og retningslinjene som ligger til grunn for å kunne motta utenlandsk personell¹³. Den som anmoder om krisehjelp fra utlandet vil også ha ansvar for sikkerheten til personell og andre ressurser så lenge de befinner seg på norsk territorium. Den rekvirerende sektor plikter å vurdere alle sikkerhets- og risikoaspekter under kriseinnsats på lik linje som med nasjonale ressurser og personell. For øvrig vil norske sivilrettslige prinsipper gjelde for de utenlandske mannskapene under deres opphold i Norge. Normalt vil de utenlandske mannskapene være fullforsikret for innsats via deres respektive hjemland, men dette er et spørsmål som må avklares med hvert enkelt land i forkant av et mottak.

¹² For en mer detaljert oversikt over Sivilforsvarets ressurser, se vedleggets del B.

¹³ Se retningslinjer for RDC i OSOCC Guidelines (OCHA 2009).

HNS liaison

DSB forvalter en gruppe norske EU-eksperter med variert erfaring fra internasjonal innsats under kriser og katastrofer. Et knippe av disse ekspertene vil kunne tilbys som HNS liaison til den som rekvirerer vertsnasjonstøtte fra DSB. Liaisonen bør i så fall fungere som et bindeledd mellom de internasjonale aktørene og norsk innsatsledelse, herunder Sivilforsvaret som ansvarlig for mottak, logistikk, etc. Liaisonen vil kunne ivareta oppgaver som mottakelse av utenlandsk personell og situasjonsoppdatering (underveis) ved den aktuelle grensepassering. Liaisonen har god systemforståelse og kan lette kommunikasjonen mellom aktørene og bidra til rask inntreden og god integrering av utenlandske ressurser i lokal redningssentral (LRS) og/eller innsats. Liaisonen kan også bistå i oppdragets siste fase med å gjennomføre en kontrollert avslutning av innsats fra utenlandske mannskaper. Det vil utvikles en egen prosedyre for liaisonene i forkant. Liaisonfunksjonen er ment som et tilbud til den sektor som ber om krisehjelp. Alle sektormyndigheter med et spesifikt beredskapsansvar bør utpeke en kontaktperson som skal ha et særskilt ansvar ved mottak av hjelp fra utlandet. Denne rollen bør fylles der hvor ansvaret for beredskap vanligvis ligger innen sektoren.

Forsvarets rolle ved en hendelse som krever assistanse utenfra

Sivile myndigheter kan be om bistand fra Forsvaret som en del av det sivil-militære samarbeidet innenfor totalforsvarskonseptet. Forsvaret rår over mange typer ressurser og vil kunne støtte med spesialkompetanse innenfor en rekke områder. Dette er formalisert gjennom bistandsinstruksen om Forsvarets bistand til politiet¹⁴, sivil-militære samarbeidsavtaler og "Beredskapssystemet for Forsvaret (BFF)". Forsvarets rolle vil være å supplere en sivil innsats etter anmodning, innenfor rammen av Forsvarets tilgjengelige ressurser. Den militære bistanden vil bli koordinert og ledet av Forsvarets operative hovedkvarter, men den offentlige myndighet som mottar bistand vil ha den overordnede ledelse av operasjonen og gir nødvendige retningslinjer for bistanden.

¹⁴ Instruks om Forsvarets bistand til Politiet (2012).

KAPITTEL

05

Fase 4.
Avslutning

VEILEDER FOR VERTSNASJONSTØTTE I NORGE (HOST NATION SUPPORT)

Når oppdraget skal avsluttes er det særlig to forhold som er av betydning. Det første er hvordan eventuelt medbrakt utstyr blir tatt hånd om, den andre er hvordan hjemreisen til eventuelle utenlandske innsatsstyrker blir organisert.

Avslutningen på oppdraget blir iverksatt når ansvarlig myndighet anser situasjonen som under kontroll og vurderer at innsatsen til utenlandsk innsatspersonell eller utstyr ikke lenger er påkrevet. I denne fasen vil utstyr bli returnert til hjemlandet i den grad det lar seg gjøre. Dersom utstyr blir satt igjen i Norge, må dette tas hånd om av ansvarlig myndighet eller etat. Dette er særlig aktuelt dersom utstyret det er snakk om utgjør en trussel i seg selv.

Dersom utenlandsk personell har vært i innsats, anbefales det at kontaktperson / HNS liaisonen viderefører sin rolle som et bindeledd mellom utenlandsk personell og

norske myndigheter i denne fasen. HNS liaisonen kan formidle viktig informasjon mellom norske myndigheter, enhetslederne og eventuelle nasjonale points of contact (PoC) i forvaltningen til de medvirkende landene om hvordan hjemreisen skal foregå. Nøkkelpunktet er at HNS liaisonen opprettholder kontakten med enhetslederen for hver gruppe med innsatspersonell og at enhetslederen melder fra til HNS liaisonen når gruppen passerer ut av norsk territorium. I tillegg skal det aktuelle tollsted varsle INT@dsb.no og rekvirenten av HNS når det utenlandske personellet krysser grensen ut av Norge etter endt innsats. På denne måten har man opprettet en sikkerhetsmekanisme i henhold til grensepasseringen ut av landet. Dette er et viktig punkt fordi rekvirenten kan holdes ansvarlig for det innkommende mannskapet så lenge de oppholder seg i landet.

VEDLEGG

A) TILTAKSKORT VERTSNASJONSTØTTE

Ansvar

Hovedregel: De fire overordnede prinsippene for krisehåndtering ligger til grunn for hendelser som involverer bistand fra utlandet.

Kontakt

Kontaktpunktfunksjoner i Norge for internasjonal bistand og vertsnasjonstøtte:

- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) ved naturhendelser / sivil beskyttelse
INT@dsb.no, eller vakttelefon 24/7: (+47) 97 51 16 58
- Hovedredningssentralen ved akutt fare for menneskeliv
Alarmtelefon Sør-Norge 24/7: (+47) 51 51 70 00
Alarmtelefon Nord-Norge 24/7: (+47) 75 55 90 00

Anmodning i fire trinn

- 1) Anmodning om bistand: Ansvarlig myndighet vurderer situasjonen, behovet for bistand og muligheter for mottak før den sender en formell anmodning om bistand gjennom passende kanal. DSB kan bistå i denne fasen.
- 2) Mottak av bistand: Understøttelse fra Sivilforsvaret kan rekvireres gjennom DSB eller Hovedredningssentralen. Tollvesenet er ansvarlig myndighet for unntaksbestemmelser ved innførsel av utstyr eller personell. Mattilsynet er ansvarlig myndighet for innførsel av dyr. Politiet, Sivilforsvaret og Forsvaret kan bistå ved behov.
- 3) Understøttelse under oppdrag: Understøttelse fra Sivilforsvaret kan rekvireres fra DSB. EU-eksperter som kan bistå med koordinering under innsatsen kan rekvireres fra DSB til rollen som HNS liaison.
- 4) Avslutning av oppdraget: Forsvarlig utregistrering av personell og håndtering av utstyr tas hånd om av ansvarlig myndighet i samarbeid med eventuell HNS liaison. DSB kan bistå i denne fasen.

B) ULIKE TYPER FORSTERKNINGSOPPDRAG I SIVILFORSVARET VED VERTSNASJONSTØTTE

Logistikkstøtte

Sivilforsvaret kan yte logistikkstøtte på flere måter. Logistikkstøtten vil variere fra små og klart definerte behov, til store og mer uklare behov som omfatter ulike typer materiell. Hovedregelen ved logistikkstøtte er prinsippet om at «materiell og personell skal følges ad», det vil si at materiell ikke skal lånes ut med mindre utstyret betjenes av sivilforsvarspersonell. Dette prinsippet skal ivareta behovet for en forsvarlig og kontrollert bruk av materiellet - med minimale tap/skader. En viktig og etterspurt del av Sivilforsvarets logistikkstøtte er telt, lys og varme. Sivilforsvaret har telt i varierende størrelser, og til disse teltene hører strømaggregat, lys og varmeaggregat. Lysutstyret har høy nok kapasitet til å lyse opp så vel et KO-område (områdebelysning) som et skadested. Aktuelle bruksområder for telt, lys og varme er: telt til kommandoplass, tildekning av åsted for politi og ulykkeskommisjoner, forpleining av innsattpersonell og berørte (ivaretagelse av matforsyning), forlegning av hjelpemannskaper samt varmestue for egne og andre mannskaper.

Hotell for hjelpearbeidere i felt - Norwegian Support Team (NST)

Norwegian Support Team (NST) etablerer og drifter telteleire for innkvartering av hjelpearbeidere for FN og andre internasjonale organisasjoner ved humanitære katastrofer, under mottoet «*Help the helpers*». Konseptet bemannes av kvalifisert personell blant Sivilforsvarets eget personell (tjenestepiktige og tjenestemenn) og eksternt rekruttert personell fra andre relevante yrkesgrupper. Materiellet til to komplette telteleire for innkvartering av i alt 100 hjelpearbeidere, forvaltes av og er lagret ved Sivilforsvarets sentrallager (på tollager). Den internasjonale kompetansen som NST personell tilføres under innsatser er nyttig for Sivilforsvaret. Ved større hendelser vil ressursen kunne anvendes nasjonalt, etter vurdering fra DSB.

VEDLEGG

Sambandstjenester

Sivilforsvaret har stasjonært og mobilt sambandsutstyr med dedikerte frekvenser. Radionett med tilfredsstillende dekning kan på kort varsel etableres innen et begrenset område som for eksempel et skadested eller mindre søkeområde. Dekning av større områder oppnås ved hjelp av mobilt utstyr som utplasseres og flyttes ettersom en hendelse utvikler seg. I tillegg er det stasjonært utstyr flere steder i landet. Som ytterligere sikring har Sivilforsvaret et mindre antall satellittelefoner. Sivilforsvaret skal ta i bruk nytt digitalt nødnett etter hvert som det bygges ut.

Avansert kommunikasjonsstøtte - Norwegian UNDAC Support

Norwegian UNDAC Support (NUS) består av kommunikasjonsspesialister og består av spesielt tilpasset, lett kommunikasjonsutstyr. Beredskapslisten består av om lag 10 personer med tilhørende materiell, som kan yte rask og skreddersydd IKT- støtte ved humanitære katastrofer, hovedsakelig til FN. NUS har vært i oppdrag for FN ved en rekke katastrofer som tilrettelegger av IKT- ressurser og sambandstjenester (som satellitt-telefoni). DSB forvalter NUS sammen med Oslo og Akershus sivilforsvarsdistrikt, hvor utstyret er lagret på tollager. Ved større hendelser vil ressursen kunne anvendes nasjonalt, etter vurdering fra DSB.

Bistand og infrastruktur på skadested

Et skadested kan være preget av usikkerhet, uforutsigbarhet, høy aktivitet og et uoversiktlig situasjonsbilde. Det vil være behov for å etablere en infrastruktur som bedrer innsatsmannskapenes evne til å gjøre skadebegrensende innsats. Dette vil også kunne styrke innsatsledelsens evne til å ivareta kommando, kontroll og informasjon mellom nødetatene for å sikre optimal ressursbruk og samvirke. Sivilforsvaret kan etablere og drifte følgende funksjoner: telt med lys og varme, områdebelysning og strømtilførsel. Omfanget av disse tjenestene avhenger av tilgang på materiell og utstyr. Sivilforsvaret er ansvarlig for at utstyret rigges og driftes på skadestedet.

Kommandoplasstjenester

Ved større hendelser kan det være behov for å etablere en kommandoplass for innsatsledelsen (ILKO) eller andre som har behov for å opprette en kommandoplass i felt. Størrelsen og plasseringen av KO vil være avhengig av type hendelse. Distriktene kan yte forsterkning med å tilby følgende kommandoplasstjenester:

- etablering og teknisk drift av telt med lys og varme (dersom telt brukes som KO)
- etablering, drift og kontroll av sambandsnett med repeatere, håndsett og satellittelefoni
- elektroniske kart med kontinuerlig oppdatering av situasjonsbilde
- elektronisk loggføring (CIM).

Teknisk drift innebærer at Sivilforsvarets personell drifter strømaggregater, varmluftsaggregat (heatere) og trykkluft. Personellet har kompetanse på enkel feilsøking, enkelt vedlikehold og mindre reparasjoner.

Mobil rensenheter (MRE)

Sivilforsvaret har også mobile rensenheter (MRE) som kan rekvireres gjennom DSB og som kan bistå ved hendelser med kjemiske, biologiske, radiologiske og nukleære stoffer (CBRN).

Andre oppdrag

Sivilforsvarsdistriktene har svært god kunnskap om eget distrikt. Det gjelder oversikt over samarbeidspartnere, andre offentlige aktører, kommuner, næringsliv og infrastruktur. På en rask og enkel måte vil det enkelte Sivilforsvarsdistrikt kunne sette eventuelle utenlandske mannskaper i forbindelse med andre aktuelle aktører i distriktet og på den måten bidra til effektiv og rask håndtering av ulike situasjoner.

Særskilte regler for bruk av kjøretøy

I forbindelse med ledsagelse av innkommende personell, må den som rekvirerer det aktuelle kjøretøy ta kontakt med Vegtrafikksentralen. Vegtrafikksentralen tilrettelegger videre kontakt med Statens vegvesen og politiet for bistand i forbindelse med ledsagelse, rutevalg e.l., der de anser det som nødvendig. Det følger av Vedlegg 2 til forskrift om bruk av kjøretøy nr. 3 bokstav b, at der lengden er over 6 meter mer enn tillatt, eller bredden er over 3 meter, bestemmer politiet "om det på grunn av trafikkforholdene, transportens størrelse m.v. skal lede eller overvåke transporten".

C) OVERSIKT OVER INVOLVERTE SEKTORER I UTARBEIDELSEN AV VEILEDEREN FOR VERTSNASJONSTØTTE¹⁵

- Forsvaret
- Helsedirektoratet
- Hovedredningsentralen (HRS)
- Kystverket
- Mattilsynet
- Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)
- Politidirektoratet (POD)
- Statens strålevern
- Toll- og avgiftsdirektoratet
- DSB

D) OVERSIKT OVER EKSISTERENDE RAMMEVERK FOR VERTSNASJONSTØTTE

INTERNASJONALT RAMMEVERK AV SÆRLIG BETYDNING FOR VEILEDEREN FOR VERTSNASJONSTØTTE

Avtale mellom regjeringene i den euroarktiske Barentsregionen om samarbeid innen forebygging, beredskap og innsats rettet mot krisesituasjoner (Finland, Norge, Russland og Sverige) (2008)

Hensikt: Utvidet samarbeid for å legge til rette for gjensidig assistanse i forbindelse med naturlige eller menneskeskapte katastrofer eller andre krisesituasjoner i den euroarktiske Barentsregionen.

Vedlegg til avtalen: *Barents Joint Manual, Cooperation within the field of Emergency Prevention, Preparedness & Response in the Barents Euro-Arctic Region.*
Hensikt: Operativ manual som inkluderer kontaktpunkt og retningslinjer for anmodning om bistand mellom Finland, Norge, Russland og Sverige.

EU Host Nation Support Guidelines

Commission Staff Working Document Brussels (2012) 169 final.

Hensikt: Ikke-bindende retningslinjer for vertsnasjonstøtte til bruk under samordningsmekanismen og i tilfeller hvor det er mulig i forbindelse med bilateral assistanse fra et EU-land eller tredjeland.

International Disaster Response Laws, Rules and Principles (IDRL)

Det internasjonale forbundet av Røde Kors- og Røde Halvmåneforeninger (IFRC) (2007).

Hensikt: Retningslinjer for hvordan standarder og kriseplanverk kan utvikles for å øke beredskap og unngå vanlige byråkratiske hindringer i nødhjelpsoperasjoner.

International Maritime Organization – International Convention on Oil Pollution Preparedness, Response and Co-Operation (1990)

Hensikt: Konvensjonen skal bidra til at det enkelte land har etablert en god beredskap mot akutt oljeforurensning, at det er etablert et system for internasjonalt samarbeid og bistand ved alvorlige ulykker.

International Maritime Organization – Guidelines on International Offers of Assistance (IOA)(2013)

Hensikt: Retningslinjene IOA skal være veiledende ved store og komplekse hendelser som involverer akutt oljeforurensning på land eller i kystområder.

Nordisk helseberedskapsavtale mellom Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige (2002)

Hensikt: Oppfylle nordiske lands ønske om å kunne hjelpe hverandre ved krise eller katastrofe, med særskilt vekt på atom/ nukleare, biologiske og kjemiske hendelser (ABC/CBRN hendelser). Avtalen supplerer NORDRED-avtalen.

¹⁵ Vertsnasjonstøtte ble testet i praksis under Øvelse Barents Rescue i Troms 17.–19. september 2013. Erfaringene derfra har også bidratt til utformingen av veilederen.

VEILEDER FOR VERTSNASJONSTØTTE I NORGE (HOST NATION SUPPORT)

NORDRED-avtalen mellom Danmark, Finland, Norge og Sverige om samarbeid over territorialgrensene for å hindre eller begrense skade på mennesker, eiendom eller miljøet ved ulykkeshendelser (1989)

Hensikt: Nordisk redningstjenesteavtale skal gjøre det enklere å yte nødvendig gjensidig bistand ved ulykkeshendelser i tillegg til å påskynde innsettelse av hjelpemannskaper og materiell.

Nordisk solidaritetserklæring (2011)

Hensikt: Styrke nordisk samarbeid ved å bistå hverandre med relevant materiell og ressurser dersom ett av landene skulle bli rammet av en større hendelse på det utenriks- og sikkerhetspolitiske området.

NATO Checklist Non-binding Guidelines for the Request, Reception and Provision of International Assistance in the Event of a CBRN Incident or Natural Disaster

Hensikt: Retningslinjene skal øke nasjonal beredskap ved anmodning eller ytelse av internasjonal assistanse.

ANDRE RELEVANTE INTERNASJONALE DOKUMENTER

MCDA Guidelines, Guidelines on the Use of Military and Civil Defence Assets to Support United Nations Humanitarian Activities in Complex Emergencies (2003)

NATO MoU on the Facilitation of Vital Civil Cross Border Transport, EAPC (C) D (2006) 0031

Oslo Guidelines on the Use of Foreign Military and Civil Defence Assets in Disaster Relief (1994, 2006)

On-Site Operations Coordination Centre (OSOCC) Guidelines (2nd ed. 2009), OCHA, FN

Tampere Convention (1998)

The International Search and Rescue Advisory Group (INSARAG) Guidelines (Affected Country Responsibilities), INSARAG Secretariat, Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), FN

The United Nations Disaster Assessment and Coordination (UNDAC) Handbook (5th ed. 2006), OCHA, FN

BI- OG MULTILATERALE SAMARBEIDSAVTALER¹⁶

Avtale om samarbeid om søk og redning i forbindelse med luft- og sjøfart i Arktis (2013)

Overenskomst mellom de nordiske landenes politimyndigheter om politisamarbeid (2012)

Avtale om grensesamarbeid innen akutt- og ambulansetjeneste mellom Norge, Sverige og Finland (2011)

Letter of Agreement between ARCC Finland (Tampere) and JRCC North Norway (2012)

Agreement on Cooperation on Aeronautical and Maritime Search and Rescue in the Arctic (2011)

Memorandum of Understanding of an Animal Health Emergency Reserve among the Nordic-Baltic countries (2010)

Memorandum (MOU) om sikkerhets-, forsvars- og beredskapssamarbeid mellom Norge og Island (2007)

Operasjonell avtale mellom Sverige og Norge om luft- og sjøredning (2004)

¹⁶ Oversikt over bi- og multilaterale avtaler i det nordiske redningstjenestesamarbeidet: <http://www.nordred.org/sv/Internationella-avtal/Internationella-avtal---Norge/>

VEILEDER FOR VERTSNASJONSTØTTE I NORGE (HOST NATION SUPPORT)

Avtale mellom Sverige og Norge om samarbeid innen luft- og sjøredning (2003)

Memorandum (MOU) on responsibility and co-operation in search and rescue matters between the Royal Norwegian Ministry of Justice and Police, and the Civil Aviation Administration and the Maritime Authority of the Kingdom of Denmark concerning aeronautical and maritime SAR service in the North Sea and Skagerak (1998)

Norge-Russland avtalen om blant annet varsling og bistand ved akutt forurensing i Barentshavet¹⁷ (1994)

Protocol on the cooperation concerning search and rescue in the Bodø and Reykjavik search and rescue regions between the Royal Norwegian Ministry of Justice and Police, and the Civil Aviation Administration of Iceland (1992)

Avtale vedrørende samarbeid om redningstjenesten i grenseområdene mellom Norge og Finland (1986)

NORBRIT-planen (1983) (2010) er et samarbeid mellom Norge og Storbritannia for sjøområdet 50 nautiske mil på hver side av grenselinjen mellom Storbritannia og Norge.

København-avtalen (1971) (1993) "Nordisk avtale om samarbeid vedrørende bekjempelse av forurensing av havet med olje og andre skadelige stoffer" mellom Danmark, Norge, Finland, Sverige og Island om nordisk samarbeid om bekjempelse av forurensing på sjøen.

Bonn-avtalen (1969) (1983) "Agreement for cooperation in dealing with pollution of the North Sea by oil and other harmful substances" mellom Belgia, Danmark, Frankrike, Tyskland, Nederland, Norge, Sverige og Storbritannia

NASJONALT

Rammeavtale mellom Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) og Kystdirektoratet (KyD) (2005)
Hensikt: Trekke opp rammen for Sivilforsvarets forsterkning ved statlige aksjoner mot akutt forurensning.

---

¹⁷ Oversikt over samarbeidsavtaler til sjøs: <http://www.kystverket.no/Beredskap/Internasjonalt/Nice-Article/>

**Direktoratet for
samfunnsikkerhet
og beredskap**

Rambergveien 9
3115 Tønsberg

Telefon 33 41 25 00
Faks 33 31 06 60

postmottak@dsb.no
www.dsb.no

ISBN 978-82-7768-338-6
HR 2282
Mai 2014

 /DSBNorge

 @dsb_no

 dsb_norge

 dsbnorge